

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

4. Homo vitiosus & hæreticus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

que se fortuna obtulerit, ita animum applicare. Quò pertinet illud Græcorum adagium: *πολύπιδος ἰσὺν ἔχει*: *Polypi mentem obtine*. Quo jubemur, pro tempore alios atque alios mores, alium atque alium vultum sumere; nam piscis hic cuicumque petra adhæserit, eius colorem corpore imitatur, ne queat deprehendi. Unde versus:

Se quibus admòvit, saxa colore refert.

Abfit autem hinc fœda adulatio omnibus assentandi: aut fluxa fides ex ancipiti temporum mutatione pendens; quos homines Sacra scriptura *Stultos* vocat, *instar Luna mutabiles*. Sed indicatur honesta quædam ratio, quâ viri boni, nonnunquam alienis moribus obsecundant, ne vel odiosi sint, vel prodesse non possint: aut ut è magnis periculis semet, aut suos eximant. Quemadmodum fecit Vlysses apud Polyphemum multa simulans; apud procos mendicum agens; unde ab Homero vocatur *πολύτροπος*, multiformis, multiplex; quòd pro re nata sciret se in omnes fortunas ac rationes vertere. Ita Brutus stoliditatem & David insaniam simulavit. Quin D. Paulus Apostolus sanctâ quadam astutiâ gloriatur, quâ omnibus *omnia factus sit, ut omnes Christo lucrifaceret*.

III. (c) Quamquam nihil verat in notandis vitiis usum adagii, mutationesque Protei, quod indicavimus, latius trahere, nempe in homines versatili quodam ingenio natos, qui talem ubique perionam induunt, quales sunt ii, cum quibus contingit agere. Quod genus eleganter describit Plautus in Bacchidibus: *Nullus, inquit, frugi esse potest homo, nisi qui bene & male facere tenet. Improbus cum improbis sit: harpax, cum furibus furetur, quod queat. Versipellem frugi convenit esse hominem, peccus cui sapit; bonus sit bonis, malis sit malus. Vicunque res sit, ita animum habeat.* (d) Proteum etiam Clemens Alex. lib. 3. Pædag. traducit ad homines omni vitiorum genere imbutos. Et sanè convenienter. Nam quot scelera peccus insident, tot in eo bestia stabulantur, & terribili vagitu, fremitûque ferociunt. Et sicut ignis & aqua insitis dissidiis pugnant invicem, ita vitia inter se discordia, infestant & exagitant pravum animum, nec quiescere sinunt, qui jam flammæ instar in audaciam & iram exardescit: mox instar undæ mollitiæ & luxu diffluit; jam in arborem fructiferam per meliora proposita assurgit: mox in lapidem per socordiam & ignaviam iadurescit.

IV. (e) S. Hieronymus Jovinianum lib. 2. Proteum vocat. *Quis enim nescit hæreticorum astutias & fallacias in opinionum varietate ac inconstantia?*

(c) *Sycophantia pseudopoliticus.* (d) *Per Proteum homo vitiosus significatur.*
(e) *Item hæreticus.*

stantia? De quibus Apostolus 1. Tim. 6. Occupantur circa quaestiones & pugnas verborum; ex quibus oriuntur invidia, contentiones, blasphemiae, suspensiones male, confictationes hominum mente corruptorum, & qui veritate privati sunt, existimantium quæstum esse pietatem. Dum scilicet falso Religionis veræ prætextu novas sectas & doctrinas comminiscuntur, & eas simplicibus non sine quæstu improbitatis ingerunt; de quibus repeti possit, quod M. Tullius in 2. Philipp. M. Antonio objecit, qui duo millia jugerum campi Leontini Sext. Clodio Rhetori assignavit, & quidem immunia, ut pro tanta mercede nihil sapere disceret. Proteo sanè, & polypo quàm simillimi sunt Novatores isti, qui in omnes se colores vertunt, præter rubrum & album: nam nec fronte erubescere, nec pectore sincero candescere possunt. Negando, ajendo, omnes formas assumunt, & contrariis inter se dogmatibus ac opinionibus confligunt. Quorum hoc opus unicum, ut captiosis, ambiguï, implexis, fallacibus verbis, ratiociniis, tergiversationibus illaqueent & decipiant auditorem, & mille cavillationibus evertant ac pervertant doctrinam sanam. Quibuscum frustra clamando certes, nisi eos ad disputandi formam, legemque revoces, & quasi quibusdam Dialecticæ vinculis (quam ipsi cane peius & angue oderunt) constringas (quod Aristæus Proteo fecit) itaque premas, ut se movere non queant, coganturque verum vel inviti fateri: non absimiles orcinis spiritibus, à quibus nolentibus adjurationes Ecclesiæ veritatis confessionem extorquent. Contra eiusmodi hostes, tot formis varios, tot dolis versipelles, tot mendaciis versatiles, non expeditum est pugnare. Contra juvenem te instruis; quid facies si inveneris Leonem? Leonem cogitas occurrere, obviam fit tibi aper. Hostem te putas manibus tenere? Lubricum tenes anguem. Si contra anguem baculo te armas, mox anguis iste in taurum excrescit, & baculo tuo cornua obvertit. Securim stringis, ut taurum ferias? mox vertitur in saxum, & lapidem feris, qui aciem ferri tui obtundat; sed & alia instruis contra lapides arma? In ictu oculi fit arbor, ut lignum sit, quem lapidem esse existimasti. At contra lignum cum igne venis? Iterum in casum: nam ignem igne non perdes, vertitur enim Proteus etiam in ignem. Ergo superest, ut aquis ignem interficias. Sed & dum fers aquam, aquam invenis, in quam ignis repente est commutatus. Quid igitur aquam aquæ addes? Tantum est negotium in varietate fraudum & mendaciorum, non hæreticorum tantum, sed etiam Pseudopoliticorum, & omnium illorum, qui verutis, fallaciis, offuciis, vaframentis, logis, fucis os aliis sublinere gaudent.